

Alliance

For philanthropy and social investment worldwide

Thema algemeen belang.

Private middelen voor publieke doeleinden?

Door:

22-08-2024

Filantropie Analyse

Wat houdt 'algemeen belang' in? Een welke rol kan filantropie spelen? 'Alliance Magazine' besteedde er een themanummer aan. Nuttig en nodig in tijden van politieke polarisatie, groeiend wantrouwen jegens instituties, verandering van het klimaat en andere uitdagingen.

(Vertaling: Suzette de Boer)

In de laatste editie van *Alliance Magazine* <https://www.alliancemagazine.org/magazine/issue/june-2024/> staat het thema algemeen belang centraal.

We hebben de medewerkers aan deze speciale rubriek van *Alliance* een bijzonder moeilijke taak gegeven. We hebben hen gevraagd het begrip ‘algemeen belang’ te verbinden met het principe en de praktijk van filantropie en te onderzoeken wat de relatie tussen deze twee is.

Uit die taak komen voor mij direct drie vragen naar voren:

1 In hoeverre streeft filantropie het algemeen belang na?

2 Welke rol kan en moet filantropie – in essentie een privéaangelegenheid – spelen bij het waarborgen of nastreven van iets dat publiek is?

En de lastigste vraag van allemaal:

3 Hoe kunnen we een relatie definiëren met iets, het algemeen belang, waarvan de definitie varieert afhankelijk van wie je het vraagt?

Al onze medewerkers hebben geworsteld met sommige of alle vragen. Ik kan alleen maar zeggen dat ik blij ben dat ik deze taak niet hoefde uit te voeren. De eerste en tweede vraag lijken bedrieglijk eenvoudig. Wat de tweede vraag betreft: veel landen hebben immers een algemeen nutstoets voor institutionele filantropie, dus interventie in de publieke sfeer zou geen tegenstrijdigheid moeten zijn.

Het addertje onder het gras is dat, hoewel het ‘algemeen nut’ in dergelijke gevallen wettelijk is gedefinieerd, het ‘algemeen belang’ dat niet is. Er is speelruimte tussen de twee.

Om de eerste vraag te beantwoorden, kunnen voorbeelden worden genoemd zonder noodzakelijkerwijs te beginnen met het definiëren van het ongrijpbare begrip zelf. Maar vraag drie sluimert groot op de achtergrond. Wat is het algemeen belang, en kan het op een manier worden gedefinieerd die voor iedereen bevredigend is?

Ik ga me niet mengen in het debat. Anderen hebben dat al gedaan en lieten hun licht op de zaak schijnen. Ik wil alleen twee dingen opmerken die me zijn opgevallen. Ten eerste, zoals in een van de artikelen wordt aangegeven, kan een precieze definitie van ondergeschikt belang zijn. Belangrijker is dat, hoe mensen het ook definiëren, het algemeen belang weerklank vindt als iets dat nastrevenswaardig is.

Ten tweede lijken er twee elementen te zijn: ‘natuurlijke gemeenschappelijke goederen’ die behouden moeten worden en ‘sociale gemeenschappelijke goederen’, die mogelijk eerst moeten worden bereikt. Het is een grof onderscheid, maar het kan mijn doel dienen.

Tot voor kort trok de tweede categorie de meeste aandacht. De elementen van het algemeen belang werden gezien als de bijkomstigheden van een goed functionerende samenleving – veiligheid van personen, onderwijs, drinkwater, openbare voorzieningen in het algemeen.

Pas in de laatste decennia hebben natuurlijke gemeenschappelijke goederen – leefbare omgevingen, schone lucht, voldoende dieren- en plantenleven, enzovoort – onze aandacht opgeëist. Het lijkt onbetwistbaar dat, ongeacht onze opvatting over het algemeen belang, een planeet die gevrijwaard is van catastrofale mislukkingen daar deel van moet uitmaken. De klimaatcrisis stelt ons allen, filantropen of niet, voor de strengste test van ons vermogen om dit veilig te stellen.

Dit artikel verscheen in het juni 2024 nummer van Alliance magazine: <https://www.alliancemagazine.org>. Dankzij de bijdrage van de William and Flora Hewlett Foundation is deze uitgave van Alliance magazine gratis te downloaden: [June 2024 issue download \(mailchimp\)](#).